

Demokratins utveckling i Nicaragua

Med jämna mellanrum läser undertecknad Svensk Tidskrift, och jag upphör aldrig att förundras över de ofta smått extremistiska och enögda åsikter som förs fram i denna publikation.

Man kan fråga sig *vem* Svensk Tidskrift egentligen vänder sig till? Knappast de "lokala" moderaterna, ty de har ofta stora problem att försvara de åsikter som förs fram i denna skrift. Men nu har ni nog i alla fall överträffat er själva: jag tänker på en artikel om Nicaragua, kallad "Che Guevara lever", författad av Mats Johansson i nr 8/85.

Denna artikel kan och får bara inte stå oemotsagd, därav detta inlägg.

Den amerikanska kontinenten har sedan Columbus dagar varit en kontinent i omvälvning. Världen har fått se positiva saker växa fram; ekonomisk expansion m m, men samtidigt har många negativa aspekter ohämmat fått utveckla sig. Jag tänker då främst på Nordamerikas strävan att besitta Sydamerika såväl politiskt, ekonomiskt och militärt.

Stormakten USA har sina satellitstater, sin bakgård, precis som Sovjet. Tydligast märks denna imperialism i Centralamerika. Detta tillstånd syntes vara orubbligt ända fram till 1959, då revolutionen segrade på Kuba. Det skulle dröja länge, hela 20 år, innan något annat land i Centralamerika kunde kasta av sig USA-imperialismens ok. Landet som befriade sig var Nicaragua, men det blev en dyrköpt seger, som än idag kostar pengar. För att förstå situationen idag bör man känna till förhållanden som ledde fram till en väpnad revolution.

Mina erfarenheter och min kunskap om Nicaragua har jag fått dels genom relativt ingående studier om landet, dels genom personliga kontakter med nicaraguaner samt svenskar som besökt och levat i landet. Jag betvivlar starkt att Mats Johansson kan tillräkna sig några av dessa erfarenheter.

Innan revolutionen 1979 var Nicaragua mer ett familjeföretag än ett land: klanen Somoza ägde i runda tal en miljard dollar, 50% av den odlingsbara jorden i landet samt 1/3 av landets näringsliv! Tachito Somoza var en av Centralamerikas grymmaste enväldshärskare, eller som Washington uttryckte det: "Somoza är en skitstövel, men han är *vår*

skitstövel!"

När så den sandinistiska gerillan vann alltmest stöd i mitten av 70-talet, tillgrip Somoza-diktaturen de mest hänsynslösa metoder. Armén blev en ockupationsmakt i sitt eget land, med enda uppgift att försvara Somozaklanens makt och ägodelar. Somoza förklarade med USA:s goda minne krig mot sitt eget folk, ty revolutionen hade en bred folklig förankring. Därför jämnades skolor, kyrkor och sjukhus med marken, därför napalmbombade man slumområden, därför förstördes fabriker och kontor.

När till sist sandinisterna segrade i juli -79, hade egentligen revolutionen bara börjat. Landet var i spillror, Somoza hade flytt med hela statskassan(!) till Paraguay, skulderna motsvarade tre års import, valutareserven räckte för två dagars import. För att inte tala om de tusentals döda, hur många vet ingen, man vet bara att det idag finns 15 000 föräldralösa barn i Nicaragua.

Man inledde en stor analfabetiseringskampanj, som till dags dato resulterat i att man fått ned analfabetismen från 56% till drygt 10% (bara Kuba ligger bättre till i Centralamerika), idag är också all undervisning, sjukvård och medicin kostnadsfri i landet.

Nicaragua spordes gå mot en ljus framtid, men utvecklingen hindrades effektivt när Ronald Reagan intog Vita Huset 1980. Han förklarade krig mot världskommunismen, och kommunism i Reagans ögon är tydligen egalit med folkmakt och framsteg.

Allt stöd till Nicaragua stoppades, nicaraguanska hamnar minerades och en handelsbojkott mot landet infördes. Som kronan på verket började USA utbilda avdankade militärer ur Somozas armé, dessa USA-lakejer, som Mats Johansson vill kalla "rebeller", har ett enda mål: störta en demokratisk och oberoende utveckling i Nicaragua.

Jag tycker tvärtemot Mats Johansson att det är intressant att tala om hur mycket pengar "contras" fått från USA: till dags dato har man emottagit 206 miljoner dollar från Amerika!

Contras för ett fegt krig, man inriktar sig på civila mål, man förstör brutalt allt som kan konfirmera sandinistregeringens framsteg. I sin sista "offensiv" gick man in för att döda

alla sjukvårdare och lärare, samt terrorbomba skolor och offentliga inrättningar; allt med hjälp av dollars och högteknologisk amerikansk vapentechnik.

Contras utgår från baser i Honduras och Costa Rica (att ha en främmande armé i sitt land tycks inte bekymra den "spröda demokratin" i Costa Rica). Kriget har hittills kostat Nicaragua 23 miljoner dollar, och mer än 7000 dödsoffer. Man tvingas använda 40% av sina inkomster till kriget.

Nicaragua befinner sig kort sagt i krig. Det är riktigt att landet mottagit vapen från bla Sovjet, men också från Tjeckoslovakien och Frankrike. När Mats Johansson nämner de 6 helikoptrar som Sovjetunionen bistått med; bör han också omtala de 60 helikoptrar som El Salvadors regim mottog i våras från USA.

Skillnaden är att El Salvadors militär använder sina vapen mot sitt eget folk, och inte

mot intervenerande styrkor. Om El Salvador är en "spröd demokrati", fruktar jag för hur en diktatur ser ut, Mats Johansson!

I dagarna har yttrande- och tryckfriheten inskränkts i landet, detta är ett allvarligt grepp, till följd av en ytterst allvarlig situation. Vi har all anledning att kritisera detta tilltag, men samtidigt kan vi inte jämföra Nicaragua med Sverige, och vi kan inte använda vår västeuropeiska "demokratimall" i Centralamerika.

Vi har alla ett ansvar för att fred och demokrati tillåts utveckla sig i Nicaragua. Förutsättningarna är svåra, men ingenting är omöjligt. Ett råd: detta ansvar förvaltar vi sämst genom att isolera landet och liera oss med dess fiender.

Du har valt fel väg, Mats Johansson, men Du kan fortfarande ändra din inställning.

Tiden kommer att bevisa att jag har rätt.

MATS JOHANSSON:

Svar till Lars Leander

Jag förstår inte riktigt vad som är problemet för Leander; som socialistisk "internationell ledare" borde han väl vara nöjd med att de nya socialistiska knektarna i Managua nu ytterligare stryper oppositionens (varav många fd sandinister) arbetsmöjligheter. Det är ju socialism i praktiken, och det var om detta min artikel handlade. Att störta Somoza var

rätt, att inte arbeta för västeuropeisk demokrati i Nicaragua utan som Leander ursäktade diktaturens utbredning är fel. "Historien kommer att ge mig rätt", sade Castro. Han fick fel, liksom Leander kommer att få fel. Tyvärr!

PS. Även Mao, Hitler och Stalin lärde folk att läsa.